

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (11-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Արեւմտահայերէնի փրկութիւնը՝
թուային (digital) պարունակութիւն
ունենալու մեջ կը կայանայ Էջ 2

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական
բառարան: Էջ 3-5

- Ս. Աւետարանիչներ.
- Ս. Մատթէոս, Ս. Մարկոս,
- Ս. Դուկաս, Ս. Յովհաննէս
- Քրիստոսի 72 աշակերտները
- Ս. Թարգմանիչ Վարդապետները
- Ս. Մեսրոպ Մաշտոց
- Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- Ս. Սովսէս Քերթող
- Ս. Գրիգոր Նարեկացի
- Ս. Ներսէս Շնորհալի

Հսկան Էջ 6

Օշական գիւղի Մեսրոպ Մաշտոց
եկեղեցին Էջ 7

Փութանակի Թարգմանութիւն Էջ 7

Հաւատանք եւ վստահիւնք Աստուծոյ
Էջ 8

Յիսուսի Փորձութիւնը Էջ 9

Աններող Ծառային Առակը Էջ 10

Եզակի գիրեր Էջ 11

Ո՛րն է ճիշդ պատասխանը Էջ 12-15

Կիրակնօրեայի Գործունէութիւն Էջ 16

Հոկտեմբեր 2011 (ԺԹ տարի թիւ 2)

Թ... Թարգմանչաց

Խաչքարի Հեղինակ՝
Ժողովրդական Վարպետ
Ռուբեն Նալբանդյան

Ամսուան Համարները

«Ճանաչել զիմաստութիւն եւ զիրատ
իմանալ զբանս հանձարոյ»: *Առակաց 1.2*
«Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն է:
Առակաց 1.7

Խմբագրական՝

Արեւմտահայերէնի փրկութիւնը՝

թուային (digital) պարունակութիւն ունենալու մէջ կը կայանայ

405 թուին ծնունդ առած հայերէնը արդէն 1606 տարեկան է: Լեզու մը, երիտասարդ մնալու համար, պարտի նորագոյն արուեստագիտութիւններու (technology) հետ քայլ պահել: Արդեօք լեզու մը կա թ որ չօգտագործեց ժԵ. դարու Կիւթեմպըրկի տպագրութեան գիտը: Ոչ, որովհետեւ այն լեզուները որոնք տպագրութիւն չունեցան, մեռան: (Հնո կ'արժէ յիշել թէ 2012 թուականին, մենք պիտի տօնենք Հայ տպագրութեան 500-ամեակը):

Այսօր, մենք կ'ապրինք թուային ժամանակաշրջանի մը մէջ: Գիրքեր, երգեր, արուեստի գործեր, արուեստագէտներ եթէ չունին թուային ներկայութիւն, տեղ չունին իրենց համակիրներու համակարգիչներուն եւ բջիջային հեռախօսներուն մէջ, եւ ուրեմս տեղ չունին ժողովուրդի մտքին մէջ:

Մենք կ'ընդունինք թէ արեւմտահայերէնի փրկութիւնը համազգային առաջնահերթութիւն է, սակայն պէտք է բաժնել պարտականութիւնները.

1. Այն հայ կազմակերպութիւնները որոնք օտար լեզուներով համացանցային ներկայութիւն են, պարտին նաեւ համահաւասար հայերէնով ներկայութիւն ունենալ:
2. Հայ ուսուցիչներ պարտին իրենց հայ աշակերտներուն հետ հայերէնով ե-նամակով (email) հաղորդակցութիւն ստեղծել:
3. Ուսուցիչներ պարտին իրենց աշակերտներուն քաջալերել Հայերէն գործածելու իրենց Facebook, Myspace, Twitter եւ այլ կայքէջերու վրայ:
4. Հայաստանեայց Եկեղեցին, պարտի իր բոլոր հաղորդակցութիւնները կդերականներու, ժողովականներու եւ ժողովուրդին միջեւ ընել նաեւ մետրոպատառ հայերէնով:
5. Գիրքեր որոնք կը տպագրուին թուղթերու վրայ (ժԵ դար) պարտին նաեւ մատչելի ըլլալ թուային ձեւով որպէսզի նոր սերունդի զուակները՝ անոնք որոնք հայերէն գիրքեր կը ճանչնան, կարենան կարդալ այս գիրքերը իրենց համակարգիչներուն, iphoneներուն եւ ipadներուն վրայ:
6. Իմաստալից ձեւով յիշատակենք Թարգմանչաց տօնը, կարդալով հայագրեալ Աստուածաշունչը, որուն թարգմանութեան համար յատկապէս հայերէն գիրքեր կեանք առին:

Եթէ մենք հաւաքաբար շարունակենք չգործածել հայերէնը մեր առօրեային մէջ, այն ատեն միայն մենք մեզ կրնանք այպանել:

Մենք, որպէս Կիրակնօրեայ Դպրոց եւ «Մաշտոցի Արձագանգ»ի խմբագրութիւն, մեր բաժինը կը բերենք այս համազգային պարտականութեան մէջ:

2000 թուականին, ստեղծեցինք մեր կայքէջը, որպէսզի հայերէնով ճաշու Աւետարանը թուային ներկայութիւն ունենայ համացանցին վրայ:

2002 Մեպտեմբերէն սկսեալ «Մաշտոցի Արձագանգ»ը որպէս ամսաթերթ զետեղեցինք համացանցին վրայ, թուային ներկայութիւն տալու համար անոր:

Մեր կարելիութեան սահմաններուն մէջ հայերէն որոշ գիրքերու տուինք թուային ներկայութիւն, համացանցի հետեւեալ հասցէներուն վրայ (ինչպէս կը տեսնէք, URL-ները հայերէն են:

- <http://www.sourphagop.org/գիրքեր/դասագրքեր>
- http://www.sourphagop.org/գիրքեր/այլ_գիրքեր

Յոյսով կը սպասենք որ բոլոր հայ կազմակերպութիւնները մետրոպատառ հայերէնը թուային ներկայութիւն դարձնեն իրենց համացանցային հաղորդակցութեան մէջ:

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

Շբթ. 1	Եօթնասուններկու Աշակերտներ Քրիստոսի
Շբթ. 8	Սգ. Թարգմանչաց Վարդապետացն մերոց
Շբթ. 15	Ս. Աւետարանիչներ՝ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս, Յովհաննէս
Կիր. 23	Գիւտ Ս. Խաչի
Շբթ. 29	Ս. Յովհան Ոսկեբերան Հայրապետ

Պահքի Օրեր: 5, 7, 12, 14, 19, 21, 26, 28

Սուրբ Աւետարանիչներ՝ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս եւ Յովհաննէս

Ս. Մատթէոս

Ս. Մարկոս

Այս տարի Հոկտեմբեր 15-ին Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ տօնը Քրիստոսի կեանքն ու քարոզչութիւնը պատմող աւետարաններու հեղինակներուն՝ Ս ո ս թ է ո ս ի, Մ ա ռ կ ո ս ի, Ղ ո լ կ ա ս ի եւ Յ ո Վ ի հ ա ն ն է ս ի:

Մ ա տ թ է ո ս ի պ ա շ տ օ ն ո Վ մաքսաւոր էր՝ այսինքն հարկահաւաք, երբ Յիսուս զինք իր 12 առաքեալներէն մէկը ըլլալու կանչեց:

Ս. Ղուկաս

Ս. Յովհաննէս

Մարկոսի Աւետարանը չորս աւետարաններէն ամենէն կարճն է եւ գրուած է բոլորէն առաջ:

Ղուկաս յոյն բժիշկ մըն էր, որ աշակերտած էր Պօղոս առաքեալի եւ դարձած անոր հաւատարիմ գործակիցը եւ բազմաթիւ անգամներ անոր հետ ճամբորդած:

Յովհաննէս՝ Յիսուսի 12 Առաքեալներէն կրտսերագոյնն էր: Իր աւետարանը յատկանշական կերպով տարբեր է միւս աւետարաններէն: Անիկա Յիսուսը կը ներկայացնէ որպէս Աստուծոյ Խօսքը որ մարմին եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ:

Քրիստոսի 72 աշակերտները

Բացի 12 առաքելներէն Յիսուս ունէր նաեւ 72 աշակերտներ, որոնց ուղարկեց Բարի Լուրը քարոզելու բոլոր ազգերուն: Դժբախտաբար, Աւետարաններուն մէջ նշուած չեն այս աշակերտներու անունները: Աւետարաններուն մէջ, «աշակերտ» բառը ընդհանրապէս կը գործածուի Քրիստոսի բոլոր հետեւորդներու համար: Յիսուս Քրիստոսն իր առաքելներուն եւ աշակերտներուն «իբրև գառներ գայլերու մէջ»՝ երկու-երկու ուղարկեց՝ քարոզելու Աստուծոյ Արքայութիւնը՝ ըսելով. «Ով որ ձեզ լսէ՝ զիս լսած կ'ըլլայ, եւ ով որ ձեզ մերժէ՝ մերժած կ'ըլլայ զիս որկողն ալ» (տե՛ս Ղուկաս Ժ 1-20): 12 առաքելներուն եւ 72 աշակերտներուն միջեւ գրեթէ տարբերութիւններ չկան. անոնք ունին նոյն իշխանութիւնը և նոյն առաքելութիւնը (Ղուկաս Ժ 9, Թ 1), սակայն 72 աշակերտներուն բոլոր անունները, Բեթլեհէմի սուրբ մանուկներու նման, միայն Աստուծոյ յայտնի են՝ գրուած երկնքի արքայութեան սրբազան գիրքին մէջ:

Հայ Առաքելական Եկեղեցին Քրիստոսի 72 աշակերտներու յիշատակութեան օրը կը սօնէ Վարագայ Խաչին յաջորդող շաբաթ օրը, որ այս տարի Հոկտեմբեր 1-ին կը հանդիպի:

Սբ. Թարգմանիչ Վարդապետները

Սբ Թարգմանիչ Վարդապետներու սօնը հայ ժողովուրդի ամենանուիրական և սիրուած ազգային-եկեղեցական սօներէն է: Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին սուրբ թարգմանիչ վարդապետներու անուան ներքեւ կը սօնէ Մեսրոպ Մաշտոցի, Եղիշէ Պատմիչի, Մովսէս Խորենացիի, Դաւիթ Անյաղթ փիլիսոփայի, Գրիգոր Նարեկացիի եւ Ներսէս Կլայեցիի (Շնորհալի) պայծառ յիշատակը:

Ս. Թարգմանիչներն իրենց անսահման ջերմութեամբ և հաւատքի լոյսով ցրեցին տիրող խաւարն ու ջերմացուցին հայ մարդու հոգին: Անոնց շնորհիւ Աստուածաշունչ մատեանը հայերէն թարգմանուեցաւ, եւ հայը առաջին անգամ ըլլալով հնարաւորութիւն ստացաւ իր մայրենի լեզուով կարդալու Աստուծոյ կենդանի խօսքը: Սրբազան թարգմանիչներն իրենց լայն գործունէութեամբ նպաստեցին Հայոց աշխարհի հոգևոր-մշակութային զարթօնքին:

Ս. Գրքի թարգմանութեան յաջորդեցին Եկեղեցւոյ Ս. Հայրերու բազմաբնոյթ երկերու հայերէն թարգմանութիւնները, որոնցմէ շատեր այսօր, իրենց բնօրինակներու կորստեան պատճառով, բնագրի արժէք ստացեր են:

Հայ Առաքելական Եկեղեցին սբ. Թարգմանիչ Վարդապետներու՝ Մեսրոպի, Եղիշէի, Մովսէս Քերթողի, Դաւիթ Անյաղթ փիլիսոփայի, Գրիգոր Նարեկացիի և Ներսէս Կլայեցիի (Շնորհալի) յիշատակը կը սօնէ Ս. Խաչի Դ Կիրակիին յաջորդող շաբաթ օրը:

Մ. Մեսրոպ Մաշտոց (362-440) ստեղծած է Այբուբենը 405 թուականին: Ծնած է Տարօն քաղաքի Հացեկաց գիւղին մէջ, մօտաւորապէս 362 թուականին: Շատ լաւ գիտեր նաեւ յունարէն, պարսկերէն, ասորերէն, եւ վրացերէն: Արքունիքի ատենադպիր, եւ ապա զինուորական ծառայութիւն մտնելէ ետք 394 թուականին դարձած վանական: Հայաստանի տարբեր շրջանները քարոզելով՝ Մաշտոց խորապէս գիտակցած է իր ժողովուրդին սպառնացող վտանգին երկրին մէջ տիրող օտար ազդեցութիւններու հետեւանքով եւ վճռած է ստեղծել հայոց գիրերը: Այդ նպատակով Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսի եւ Վռամշապուհ թագաւորի աջակցութեամբ ան ուղուած է Ասորիք: Բաւական նեղութիւններէ ետք 405 թուականին Մաշտոց վերդարձած է հայրենիք իր հետ բերելով իր ստեղծած 36 գիրերը: Անկէ ետք, Մ. Սահակ հայրապետին ոգնած է Հայ դպրութեան տարածման: Բացած է դպրոցներ, եկեղեցական արարողութիւնները հայացնելու նպատակով կազմած է Պատարագամատոյց «Մաշտոցի եւ Ժամագրքի նախնական տարբերակները», սկսած է Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը, գրած է քարոզներ: Վախճանած է 17 Փետրուար 440-ին Վաղարշապատի մէջ եւ թաղուած Օշական գիւղին մէջ:

Մ. Եղիշէ Պատմիչ (~ 410 - ~470) գրած է «Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի մասին», Հայ մեծ պատմիչ եւ աստուածաբան եւ կրտսեր աշակերտ Մ. Սահակ Պարթեւի եւ Մ. Մեսրոպ Մաշտոցի: 434-441 կ'ուսանի Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հայաստան վերադառնալէ ետք կը ծառայէ Վարդան Մամիկոնեանին որպէս զինուոր եւ դպրապետ: 450-451 Վարդանանց պատերազմին մասնակցելէ ետք կը լքէ զինուորական ասպարէզը, կը հեռանայ աշխարհական կեանքէն եւ կը դառնայ մենակեաց:

Մ. Դաւիթ Անյաղթ Փիլիսոփայ (~475-~550) Հայ մեծ իմաստասէր, ծնած է Տարօնի Ներգին գիւղին մէջ: Իր ուսումը ստացած է Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հրապարակային փիլիսոփայական վեճերու մէջ իր յաղթանակներուն համար ստացած է Անյաղթ տիտղոսը: Ան հիմնադիրն է Հայաստանի մէջ տրամաբանական գիտութիւններու: Ան փիլիսոփայութեան տուած է բարոյագիտական ուղութիւն: Դաւիթ Անյաղթի մեծագոյն գրական գործը «Սահմանք Իմաստասիրութեան» գործն է որ մէկ հազարամեակ եղած է մեկնողական աշխատութիւններու առարկայ: Ան նաեւ ստեղծած է բազմաթիւ երգեր եկեղեցւոյ համար:

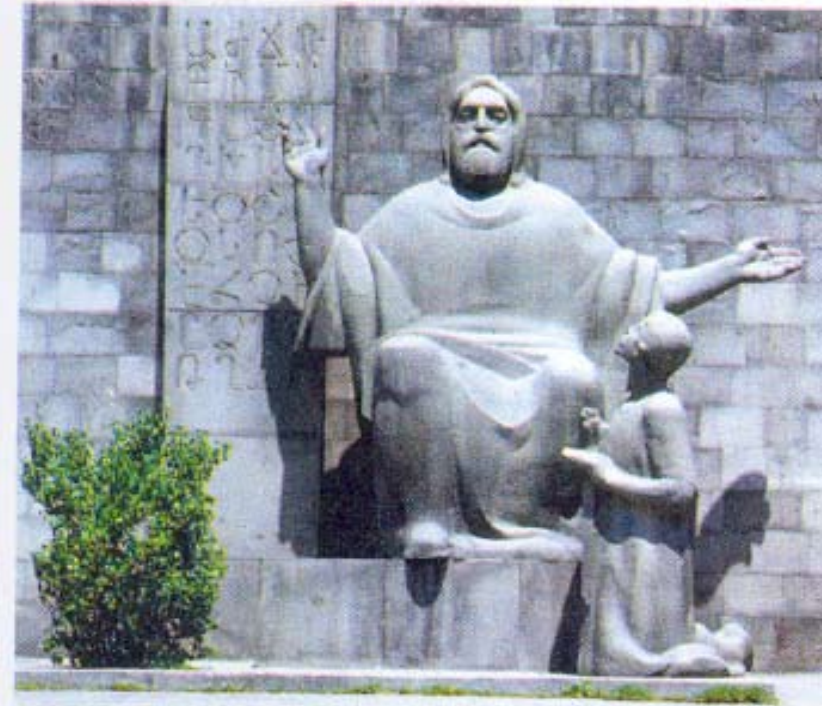
Մ. Մովսէս Քերթոզ Սիւնեցի (ե. դար) Իր ծննդեան եւ մահուան թուականները անյայտ են: Եղած է Է. դարու երկրորդ կէսի աստուածաբան, թարգմանիչ, ծիսագէտ եւ երաժիշտ-տեսաբան:

Մ. Գրիգոր Նարեկացի (951- 1003) Բանաստեղծ, երաժիշտ, Հայ առաքելական եկեղեցւոյ տօնելի սուրբերէն: Անոր ամենէն աւելի ծանօթ ստեղծագործութիւնն է «Մատենան Ողբերգութեան»ը, որ աւելի հանրածանօթ է իբր «Նարեկ» աղօթագիրք:

Նարեկացիի «Մատենան Ողբերգութեան»ը հրատարակուած է գրաբար, աշխարհաբար՝ արեւելահայերէն եւ արեւմտահայերէն եւ թարգմանուած է բազմաթիւ լեզուներու ինչպէս ֆրանսերէն, անգլերէն, պարսկերէն, իտալերէն, գերմաներէն, սպաներէն: Հետաքրքրական է նաեւ թէ նոյն այս գլուխ-գործոցի գրչագիր ընդօրինակութիւններէն մեզի հասած է 150-էն աւելի օրինակներ:

Մ. Ներսէս Շնորհալի (1102 - 1173) Բանաստեղծ, երաժիշտ, Ամենայն հայոց կաթողիկոս, Ներսէս Դ. Կլայեցի, կոչուեր է «Շնորհալի» իր բացառիկ գիտութեան, առաքինի վարքին համապատասխան: Ան կրած է նաեւ բազմաթիւ այլ որակաւորներ, որոնցմէ են «Երկրորդ լուսաւորիչ», «Շոամեծ վարդապետ», «Երանաշնորհ սուրբ», «համահրեշտակ» եւ այլն:

Ներսէս Շնորհալիի հոգեւոր բանաստեղծութիւնները թիւով շատ են: Անոնցմէ ամենէն աւելի ծանօթ է «Հաւատով խոստովանիմ» աղօթքը, որ 24 տուներէ բաղկացած գեղեցիկ բանաստեղծութիւն մը կարելի է համարել: Այս տուներէն իւրաքանչիւրը կը վերագրուի օրուան 24 ժամերէն իւրաքանչիւրին: Անպարզ ու նոյն ստեն խորաթափանց աղօթք մըն է:

Մեսրոպ Մաշտոցի արձանը՝ Մատենադարանի մուտքին

Հսկան

Երեւանի Մաշտոցի պողոտայի վերջաւորութեան կը գտնուի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանը: Ան իր նմանը չունի ամբողջ աշխարհի մէջ: Այնտեղ կը պահուին միայն ձեռագիր մատեաններ:

Տ ե ս ա կ - տ ե ս ա կ մատեաններ կան Մատենադարանին մէջ. ամենն ալ շատ արժեքաւոր են: Բայց ամենէն հետաքրքրական երկու մատեանները գիտէ՞ք որոնք են. աշխարհի ամենէն մեծ ձեռագիր մատեանը՝ հսկան եւ ամենէն փոքրը՝ թզուկը:

Մագաղաթ

Հսկան, որ ծանօթ է «Մշոյ ճառընտիր» անունով կը կշռէ 30 քիլո... առանց կողքի: Անոր մէկ էջը շինուած է մէկ հորթի կաշիէ եւ ունի 700 էջեր: Վարդան Կարնեցի անունով գրիչը երեք տարի աշխատած է այս մատեանը ընդօրինակելու համար: Այս մատեանին էջերը նկարներով զարդարած է Ստեփանոս:

1022 թուականին, հսկան կը պատկանէր հայ մարդու մը: Մելճուք թուրքերը կը գողնան զայն եւ երկու տարիներ ետք կը ծախեն դրացի հայ գիւղացիներուն 4000 ոսկիի: Գիւղացիները դրամահաւաք կ'ընեն, հսկան կը գնեն ու զայն կը պահեն Մուշ քաղաքի Մուրք Առաքելոց վանքին մէջ: 700 տարիներ շարունակ հսկան հոն կը մնայ:

1915-ի ցեղասպանութիւն երբ կը սկսի, երկու հայ կիներ որոնք կը փախչէին թուրքերէն, կը պահուրտին Ս. Առաքելոց վանքին աւերակներուն մէջ: Յանկարծ փլած պատերուն տակ կը տեսնեն ... մեր հսկայ մատեանը: Այս երկու կիները կ'որոշեն իրենց հետ փախցնել եւ ազատել այս թանկագին ձեռագիրը: Եւ որովհետեւ ան

շատ ծանր էր, զայն կը կիսեն երկուքի ու ամէն մէկը կ'առնէ մէկ կէս ու ճամբայ կ'ելլեն:

Չենք գիտեր թէ ի նչ պատահած է այդ երկու հայուհիներուն: Միայն գիտենք թէ այս կամ այն ձեւով հսկային մէկ բաժինը կը բերուի մատենադարան: Տարիներ շարունակ ոչ ոք կը գիտնայ թէ միւս կէտը ուր է: Օր մըն ալ մէջտեղ կ'ելլէ որ հսկային երկրորդ մասը թաղուած է Երզրում քաղաքի հայկական եկեղեցոյ բակին հողին տակ: Վերջապէս, այս նշանաւոր մատեանին երկու կէտերը դարձեալ կը միանան իրարու...

Երբ Մատենադարան այցելէք կրնաք տեսնել Հսկան ցուցաբեղկին մէջ եւ թզուկը, ճիշտ իր քովը:

Օշական գիւղի Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին

Մեսրոպ Մաշտոցի անունը կրող այս եկեղեցին կառուցուած է 1875 թուին, Գեորգ Դ. Կաթողիկոսի օրով: Սուրբին մասունքները կը հանգչին եկեղեցւոյն խորանին տակ: 1962 թուականին, Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդեան 1600-ամեակին առիթով, գիւղի մուտքին զետեղուեցաւ նաեւ յուշարձան մը՝ հայ գիրերու նուիրուած կոթողը: Կոթողը կը ներկայացնէ բացուած մատեանի նմանող երկու յուշասալեր, որոնցմէ ձախ կողմինին վրայ քանդակուած է հայերէն այբուբենը: Ան այբուբենին նուիրուած առաջին յուշարձանն է (տեսնել ձախին): 2005-ին, Հայ գիրերու գիւտին 1600-ամեակին առիթով Մեսրոպ Մաշտոցի եկեղեցւոյ պարտեզին մէջ տեղադրուեցան 36 գիրերը որպէս խաչքար: (որոնցմէ Թ գիրը կը գտնէք այս թերթի առաջին էջին վրայ):

Փութանակի թարգմանութիւն

Բոլորիս ծանօթ են, անպայման, Կորին Սքանչելի, Եզնիկ Կողբացի եւ Մովսէս Խորենացի անունները: Անոնք Մեսրոպ մաշտոցի աշակերտներն են որոնք կը դասուին մեր առաջին թարգմանիչներու կարգին: Հայաստանեայց եկեղեցին մեր թարգմանիչները սրբացնելով անոնց յատկացուցած է իւրայատուկ յիշատակութիւն, որ կը տօնենք Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին:

Բոլորիս ծանօթ է նաեւ այն իրողութիւնը թէ առաջին գիրքը որ հայերէնի կը թարգմանուի 408-415 թուականներուն միջեւ Սուրբ Գիրքի Հին ուխտն էր կատարուած Եօթանասնիցի վրայ: Նոյնքան հետաքրքրական է նաեւ գիտնալ թէ Նոր Ուխտի հայերէն լեզուով թարգմանութիւնը եղած է ասորերէն հին թարգմանութեան մը հետեւողութեամբ: Այս թարգմանութիւնն է որ կոչուած է «փութանակի թարգմանութիւն», որ կը նշանակէ հապճեպով, աճապարանքով կատարուած թարգմանութիւն:

*Միջնադարեան Հայ
Ձեռագիր, ԺԲ դար*

Հաւատանք եւ վստահինք Աստուծոյ

Նկարներուն վրայ գրէ անոնց յարմարող համարներու թիւը:

Ա - Ե՛լ, առ մանուկն ու անոր մայրը եւ փախիր Եգիպտոս:
Անոնք վստահեցան Աստուծոյ եւ գացին: Մատթէոս 2:13

Բ - Միայն հրահանգ մը տուր եւ ծառան պիտի առողջանայ: Ղուկաս 7:7
Նոյնիսկ Իսրայէլի մէջ այսչափ հաւատք չգտայ: Ղուկաս 5:27-28

Գ - Ինձի հետեւէ, ըսաւ Յիսուս: Եւ մաքսաւորը անոր հետեւեցաւ: Ղուկաս 5:27-28 , եւ եղաւ Յիսուսի աշակերտը:

Դ - Կը հաւատային որ իրենց զաւակը «Բարձրեալին մարգարէն պիտի կոչուի եւ Տիրոջ առջեւն պիտի քալէ»: Ղուկաս 1:76

Ե - Ապաշխարեցէք որովհետեւ երկինքի արքայութիւնը մօտեցած է: Մատթէոս 3:2

Զ - Խնդրեցէ՛ք Աստուծմէ եւ պիտի տայ ձեզի, փնտրեցէք եւ պիտի գտնէք, բախեցէք եւ պիտի բացուի ձեզի: Ղուկաս 11:9

Աստուած կը խոստանայ մտիկ ընել մեզի երբ աղօթենք:

Յիսուսի Փորձութիւնը

Մատթէոս 4:1-11

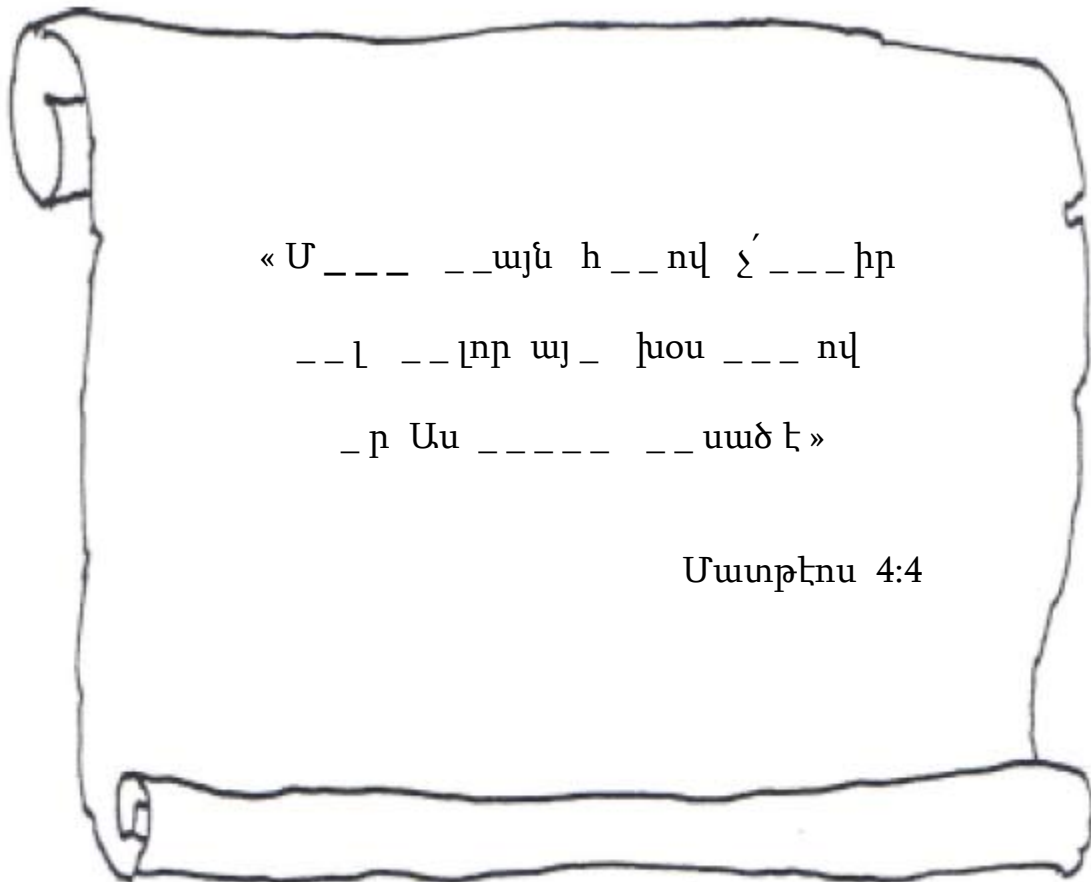
Յիսուս Սատանային փորձուեցաւ անապատին մէջ ուր քառասուն օր եւ գիշեր ծոմապահութեամբ անցուցած էր եւ անօթի:

Սատանան ըսաւ.

«Եթէ Աստուծոյ որդին ես, ըսէ՛ որ այս քարերը հաց դառնան»:

Յիսուսի պատասխանը գտեք բառերը ամբողջացնելով հետեւեալ գիրերով ու վանկերով.

իօ	ւի	բո	աց	ապր	քեր
n	ն	տուած	արդ	այ	

Մատթէոս 4:4

Աններող Ծառային Առակը

Մատթեոս 18: 21-35

Առակին չորս նախադասությունները ընդօրինակել իրենց յարմար տեղերը՝ վարի նկարներուն վրայ:

- Բանտ նետել տուաւ իր ծառայակիցը:
- Համբերէ եւ ժամանակ տուր ինծի եւ բոլորը կը վճարեմ քեզի:
- Ծառային Տէրը գթաց եւ պարտքը շնորհեց:
- Պարտքդ վճարէ ինծի:

Պետրոս հարցուց. «Տէ՛ր քանի՞ անգամ եթէ եղբայրս մեղանչէ ինծի դէմ պէտք է ներեմ իրեն. մինչեւ եօ թը անգամ:»

Ջնջեցէք թիւ եօթերը եւ գտէք Յիսուսի պատասխանը՝

7	n	7	չ	7	թ	7	է	7	ե
o	7	թ	7	ը	7	ա	7	ն	7
7	գ	7	ա	7	մ	7	ա	7	յ
լ	7	ե	7	o	7	թ	7	ա	7
7	ն	7	ա	7	u	7	n	7	լ
ն	7	ա	7	ն	7	գ	7	ա	7
մ	7	ե	7	o	7	թ	7	ը	7

Իրարու միացուր այս բառերն ու անոնցմէ իւրաքանչիւրին յարմարող սահմանումը:

ա. Գրիչ	1. Հորթի կամ գառնուկի մորթով շինուած գրելու կաշի
բ. Վանական	2. Հին գիրք
գ. Հորթ	3. Կովու ձագ
դ. Մագաղաթ	4. Վանքի մէջ ապրող կրօնական
ե. Մատեան	5. Ձեռագիր մատեան ընդօրինակող մարդ
զ. Մատենադարան	6. Հոն՝ ուր ձեռագիր մատեաններ պահուած են

Խօսքեր Ղազարոս Աղայեանէն

Բաւական չէ ազգասէր եւ հայրենասէր ըլլալը: Պէտք է քիչ մըն ալ լեզուասէր ըլլալ, պէտք է սիրել, պաշտել, գգուել հարազատ լեզուն. այս սերը միայն կը բանայ մեր առջեւ լեզուի անհատնում ճոխութիւնը, անոր նրբութիւնը եւ քաղցրութիւնը:

Եթէ բոլոր հայ մայրերն այնքան հայրենասէր եւ ազգասէր ըլլան, որ իրենց զաւակներուն հետ մայրենի լեզուով խօսին, անոնց սրտին մէջ ազգային պատուասիրութիւն ձգեն, հայրենիքի սէր, ալ այնուհետեւ ի՞նչ մահ կարող է սպառնալ մեզի:

Եզակի գիրեր Հայերէն գիրերով Sudoku

ը	դ	բ	ե	ա	թ	է	զ	գ
թ	ե	զ	զ	է	ը	բ	ա	դ
է	զ	ա	բ	զ	դ	թ	ը	ե
զ	ա	զ	ը	ե	է	դ	թ	բ
դ	է	ե	թ	բ	զ	ա	զ	ը
բ	թ	ը	զ	դ	ա	ե	է	զ
ե	բ	է	ա	ը	զ	զ	դ	թ
ա	ը	թ	դ	զ	բ	զ	ե	է
զ	զ	դ	է	թ	ե	ը	բ	ա

է	զ		ե				ը	բ
	ա	բ			թ	դ	ե	
	դ			զ			է	
դ		զ	բ	է				
		ա				թ		
				ը	ա	զ		զ
	է			ե			զ	
	զ	ը	դ			ե	զ	
ա	ե				զ		թ	ը

Նախորդ «Եզակի գիրեր»ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները, գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր, իւրաքանչիւր

- . հորիզոնական գիծի վրայ
- . ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- . իննեակ քառակուսիի մէջ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր Ըստ Ղուկաս Աւետարանին 9.12-13ի կ'իրիկնանար, Արձակէ՛, գտնեն, ամայի, ուտելիքը, ձուկ, հաց, բաւականաչափ

Երբ օրը -----, տասներկու աշակերտները մօտեցան Յիսուսի եւ ըսին.

- ----- ժողովուրդը, որպէսզի երթան շրջակայ գիւղերն ու ազարակները, հանգչին եւ ուտելիք -----, որովհետեւ հոս ----- տեղ ենք:

Յիսուս անոնց ըսաւ.

- Դո՛ւք սուէք անոնց -----:

Անոնք ըսին.

- Ամբողջ մեր ունեցածը հինգ ----- եւ երկու ----- է. բայց եթէ կ'ուզես, կ'երթանք ժողովուրդին համար ----- կերակուր կը գնենք

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ հայ գիրերու գիւտը.

- ա. 301
- բ. 405
- գ. 451
- դ. 325

7.- Այս չորս Աւետարանիչներէն ո՞վ բժիշկ էր.

- ա. Ս. Մատթէոս
- բ. Ս. Մարկոս
- գ. Ս. Ղուկաս
- դ. Ս. Յովհաննէս

2.- Ո՞ր գիրքը առաջին անգամ հայերէնի թարգմանուեցաւ.

- ա. Մեր հայերէնի գիրքը
- բ. Կարմիր գլխարկիկը
- գ. Աստուածաշունչը
- դ. Յայսմաւորքը

8.- Այս տարի, Հոկտեմբերի ո՞ր օրը Ս. Խաչին Գիւտը կը սօնենք.

- ա. 10
- բ. 17
- գ. 23
- դ. 24

3.- Ո՞վ ստեղծեց հայ գիրերը.

Սուրբ Մ-----գ

9.- Յիսուս ինչո՞վ կերակրեց 5,000ը.

4.- Ո՞ւր էր հայ գրչութեան առաջին կեդրոնը.

Վ-----տ

- ա. 5 հաց եւ 2 ձուկ
- բ. 2 հաց եւ 2 ձուկ
- գ. 2 հաց եւ 5 ձուկ
- դ. 5 հաց եւ 5 ձուկ

5.- Ո՞վ է այն սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Հաւատով Խոստովանիմ»ը.

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ. Ս. Մովսէս Քերթոզ
- դ. Ս. Ներսէս Շնորհալի

10.- Քանի՞ կողով ճաշ աւելցաւ 5,000ը կերակրելէն ետք.

- ա. 2
- բ. 5
- գ. 10
- դ. 12

6.- Ո՞վ է այն սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Նարեկ»ը.

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ. Ս. Մովսէս Քերթոզ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Ջ. դասարաններու անկիւն

1.- Գրէ՛ հայերէնի թարգմանուած առաջին համարը.

«Ճ----- գ-----
եւ գ----- ի-----
գ----- հ-----»:

2.- Հին Կտակարանի ո՞ր գիրքին առաջին գլխուն երկրորդ համարն է վերել յիշուածը.

- ա. Առակաց
- բ. Սաղմոսաց
- գ. Ժողովող
- դ. Երգ Երգոց

3.- Գրէ՛ 4 Սուրբ Աւետարանիչներուն անունները.

- ա. Ս. -----
- բ. Ս. -----
- գ. Ս. -----
- դ. Ս. -----

4.- Ամբողջացո՛ւր, գործածելով հետեւեալ թիւերէն երկուքը.
12, 24, 48, 72

Բացի -- առաքեալներէն Յիսուս ունէր նաեւ -- աշակերտներ:

5.- Հետեւեալներէն ո՞վ Ս. Թարգմանիչներուն մաս չի կազմեր.

- ա. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Թորոս Ռոսլին

6.- Ո՞վ էր Յիսուսի կրտսերագոյն առաքեալը.

- ա. Մատթէոս
- բ. Մարկոս
- գ. Ղուկաս
- դ. Յովհաննէս

7.- Ըսէ՛ մէկ բառով՝ Ոսկի բերան ունեցող.

Ս. Յովհան Ո-----

8.- Ո՞վ գրեց «Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի մասին».

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

9.- Ո՞վ գրած է «Հաւատով խոստովանիմ»ը.

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

10.- Ո՞վ գրած է «Նարեկ»ը.

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Աստուածաշունչի հայերէնի
առաջին թարգմանութիւնը
կատարուեցաւ հետեւեալ յունարէն
թարգմանութենէն.

Եօթ----- կամ Septuagint LXX

Փ----- թարգմանութիւն

7.- Հայաստանի ո՞ր գիւղին մէջ
կը գտնուի Ս. Մեսրոպ Մաշտոց
եկեղեցին.

2.- Թո՛ւն է 6 սուրբ թարգմանիչները՝
ժամանագրական կարգով.

ա. (362-440) -----

բ. (410 - 470) -----

գ. (475-550) -----

դ. (Է. դար) -----

ե. (951-1003) -----

զ. (1102 - 1173) -----

8.- Ո՞ւր գրուած է:

«Մարդ միայն հացով չ'ապրիր
այլ բոլոր այն խօսքերով որ
Աստուած խօսած է».

Մատթէոս -.-

3.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է
«Մատեան ողբերգութեան» հատորին
հեղինակը.

Ս. -----

9.- Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի անուան
մատենադարանին մէջ գտնուող
«Հսկան» ծանօթ է նաեւ

Մշոյ -----
անունով:

4.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Նարեկ»
հատորին հեղինակը.

Ս. -----

10.- Ս. թարգմանիչներէն ո՞վ նաեւ
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս եղած է.

Ս. -----

5.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչը
փիլիսոփայական բանավեճերու մէջ
միշտ յաղթող էր.

Ս. -----

6.- Ըսէ՛ մէկ բառով «հապճեպով,
աճապարանքով կատարուած
թարգմանութիւն».

2011-2012 Տարեշրջան (32րդ)

Գործունեություն`

Ամեն Կիրակի Ժամը 10:30 – 1:00

Մանկապարտեզ : Ա., Բ. և Գ. Դասարաններ (3 - 5 տարեկան)
Նախակրթարան : Ա., Բ., Գ., Դ., Ե., Եւ Զ., Դասարաններ (6 - 11 տարեկան)
Երկրորդական : Ա., Բ., Գ., Դ. և Ե. Դասարաններ (12 - 16 տարեկան)

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել Տնօրէնին`

Թորոս Պապիկեան

Հեռ. (514)-956-1277 email director@sourphagop.org

Կայքէջ`

www.sourphagop.org

11-րդ տարի

Ամսաթերթ`

«Մաշտոցի Արձագանգ»

www.sourphagop.org/մաշտոցի_արձագանգ

19-րդ տարի